

Gemeente Groei Groep-Gespreksstof

Dichterbij dan je durft te dromen

God horen, zien
en ervaren

16 thema's
voor het
geloofsgesprek

In dit gespreksboekje gaan we op zoek naar God. Want soms zijn we hem kwijt. Dat is niet vreemd of ongewoon, kijk maar naar David en Job in de Bijbel. Maar de Bijbel laat ons ook zien dat we God vaak te ver weg zoeken.

Kijk maar eens naar de schepping om je heen, waardoor God tot ons spreekt. Of naar Jezus, die door God naar ons toegestuurd is. Zie Hem in je medemens in nood, of vouw je handen en luister naar wat Hij je zegt door zijn Geest. En natuurlijk: Lees de Bijbel. Hij is de sprekende God die met ons is. Hij laat zich horen, zien er ervaren. Daarbij zul je ontdekken dat, voordat je Hem ging zoeken, Hij jou allang gevonden heeft. Hij is dichterbij dan je durfde te dromen.

Stichting Evangelisch Werkverband
Tolboomweg 10
3784 XC Terschuur
www.ewv.nl

PS. Dit digitale gespreksmateriaal is bedoeld om het te laten gebruiken door zoveel mogelijk mensen. Hoe meer hoe beter. Maar... we attenderen je erop dat je dit alleen mag delen en vermenigvuldigen als je een pakketaankoop hebt gedaan. We vertrouwen erop dat je aan deze oproep gevolg geeft. Op deze manier is het financieel mogelijk dit materiaal te blijven maken en verspreiden. Je kunt ook een gift doen aan het Evangelisch Werkverband. Zo help je mee aan de geestelijk vernieuwing van de kerk en de verbreiding van het Koninkrijk. Ga daarvoor naar www.ewv.nl/bouwmee

Dichterbij dan je durft te dromen

God horen, zien
en ervaren

16 thema's
voor het
geloofsgesprek

Inhoud

Voorwoord 6

Deel 1 **Vooraf**

Waarom Gemeente Groei Groepen? 10
De opzet van de bijeenkomsten 12

Deel 2 **Programma's**

1	Dichterbij dan je durft te dromen!		
	Opstarten	Lucas 15	17
2	Ik ben en ik zal er zijn	Exodus 3	23
3	In de natuur kom ik U tegen	Psalm 103	29
4	Gods leiding in mijn leven	Handelingen 16	37
5	Sprekend zijn Vader	Johannes 14	43
6	De Geest brengt God dichtbij	Romeinen 8	49
7	Mijn God, mijn God, waarom?	Psalm 22	55
8	Do Event		63
9	Het lichaam van Christus	1 Korintiërs 12	65
10	Toen ik honger had, gaf jij Me te eten	Matteüs 25	71
11	Gods stem in de Bijbel	Johannes 20	77
12	Praten met God	Psalm 38	83
13	Israël, mijn volk	Ezechiël 37	91
14	Alles kwijt, behalve God	Job 42	97
15	In brood en wijn tastbaar aanwezig	Lucas 22	103
16	Do Event		110

Deel 3 **Tips en thema's op de achtergrond**

Spelregels voor het groeps gesprek	114
Zit er muziek in je Groeigroep?	116
Bidden in de Groeigroep	118
Bouwstenen voor de praktijk	120
Do Events	121
Triades als groeiversterkers	122
Evaluatievragen	123
Werkblad	126
Evangelisch Werkverband	128
Colofon	129

Afkortingen

- GGG:** Gemeente Groei Groep
- LB:** *Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk*, opvolger van het *Liedboek voor de Kerken* (LvdK)
- HH:** *Hemelhoog*, opvolger van de *Evangelische Liedbundel* (ELB)
- Opw:** *Opwekkingsliederen*
- HSV:** *Herziene Statenvertaling* (2010)
- NBV:** *Nieuwe Bijbelvertaling* (2021)

Voorwoord

*'Ik ben die Ik ben' is uw eeuwige naam
Onnoembaar aanwezig deelt U mijn bestaan
Hoe adembenemend, ontroerend dichtbij
Uw naam is 'Ik ben', en 'Ik zal er zijn'.*

Sela, Ik zal er zijn

Al meer dan vijftig jaar brengt het Evangelisch Werkverband jaarlijks gespreksmateriaal uit voor Gemeente Groeigroepen. Met veel enthousiasme bieden we je opnieuw een gespreksboekje aan: *Dichterbij dan je durft te dromen. God horen, zien en ervaren.*

We kiezen dit jaar voor een nogal fundamenteel thema; het gaat over God. Is Hij er wel? En is Hij voor ons ook te vinden? Te horen, te zien en te ervaren? We hebben ons daarbij laten inspireren door het bekende lied *Ik zal er zijn*, dat prachtig laat zien hoe God dichterbij is dan wij durven dromen.

Sinds de Verlichting, die al in de zeventiende eeuw begon, kreeg de mens een steeds belangrijkere plek in ons denken en beleven, terwijl God naar de achtergrond verschoof. De filosoof Nietzsche verklaarde Hem zelfs dood. Dit verlichtingsdenken beïnvloedt ons nog steeds allemaal, of wij nu gelovig

zijn of niet. Voor sommigen was het 'verdwijnen van God' aanvankelijk een bevrijding. Je hoeft immers geen rekening meer met Hem te houden. Je kunt doen wat je zelf wilt. Je bent vrij, denk je. Maar het heeft ook een keerzijde. Er is een leegte ontstaan, die soms angstwekkend is. Want zonder ankerpunt, zonder iemand die jou kent

en liefheeft, zonder moreel kompas en zonder hoopvolle toekomst wordt het eenzaam en kil. Heeft mijn leven nog wel zin en betekenis? En als ik doodga, is er dan nog iemand die op me wacht?

In de Bijbel ontmoeten we een God die zich op allerlei manieren aan ons openbaart. Hij doet dat nooit direct, het voltage van zijn heiligheid is immers te hoog. Maar Hij laat zich wel degelijk ontdekken. Kijk maar eens naar de schepping om je heen. Of naar Jezus, die Hij naar ons toe gestuurd heeft. Je kunt Hem zomaar tegenkomen in je gebed en zelfs in je medemens die in nood is. Wie goed kijkt ontdekt dat Hij daar en op nog vele andere plekken en momenten uit de verborgenheid tevoorschijn komt, dichterbij dan wij

durven dromen. *Onnoembaar aanwezig deelt U mijn bestaan.*

Graag nemen we je mee op die ontdekkingsreis en gaan met elkaar in gesprek. Realiseer je daarbij dat het niet in de eerste plaats onze zoektocht is die ons bij God brengt, maar Gods zoektocht naar ons. Wij zijn allang gevonden. Maar laten wij ons ook vinden?

We wensen je mooie, inspirerende en leerzame gesprekken toe en we vertrouwen erop dat Jezus door zijn Woord en Geest het levende middelpunt mag vormen van je groeigroep!

Pieter Both, Jeltje Elzinga,
Jake Schimmel en Peter Smilde

DEEL 1

Vooraf

- 1 Waaron Gemeente Groei Groepen?
- 2 De opzet van de bijeenkomsten

Waarom

Gemeente Groei Groepen?

Kleine groepen, grote kansen

Jezus' benadering, drie niveaus

Als je de evangeliën in de Bijbel leest, valt het op dat Jezus mensen op verschillende niveaus benaderde. Allereerst nam Hij de tijd om met mensen *persoonlijk* te spreken, een op een. In dit gesprekboekje staan deze ontmoetingen centraal. Deze persoonlijke benadering is van groot belang in onze kerken, denk aan pastorale gesprekken.

Daarnaast sprak Jezus ook tot *grote groepen mensen*. Denk aan de Bergrede, waarmee Hij zich richtte tot een mensenmenigte. Of aan de wonderbare spijziging, waarin Hij duizenden van brood en vis voorzag. Wij kennen in onze kerken ook bijeenkomsten voor grotere groepen, denk aan erediensten of conferenties.

Opvallend is echter dat Jezus het grootste deel van zijn tijd investeerde in een *kleine groep* van twaalf leerlingen. Met deze kleine kring leerlingen ging Hij vriendschappelijk om. Hij gaf hun intensief onderricht, beantwoordde hun vragen en gaf hun 'stageopdrachten'! In

drie jaar tijd gaf Hij hun een intense geestelijke vorming waardoor ze een ontwikkeling doormaakten van discipelen naar apostelen: ze werden uitgezonden om nieuwe discipelen te maken.

Geestelijke groei in de huiskamer

Jezus investeerde dus in de kleine groep. Dat doen wij ook in de Gemeente Groei Groep (GGG). In de intensiteit van het onderlinge gesprek groeit de verbondenheid met elkaar en met God. In de groep kun je geloofservaringen uitwisselen en groeien in je geloof. In de groep kun je elkaar stimuleren om je geloof ook werkelijk te leven en missionair te zijn. En is er ruimte om elkaar in gebed bij God te brengen.

Je kunt groeien in de volgende aspecten:

- **In je relatie met God**
Door samen Bijbel te lezen, hoor je

hoe Gods Woord uitwerkt in het leven van een ander. Onderlinge getuigenissen helpen je om te groeien in je vertrouwen op de Heer.

- **In je relatie met andere gelovigen**
Door van hart tot hart te spreken groeit de onderlinge verbondenheid als gelovigen.
- **In je vrijmoedigheid**
Door in een veilige kring uit te spreken wat de Heer voor jou betekent, vind je woorden om dat ook in een andere omgeving te doen.
- **In het gebruik van je geestelijke gaven**
In de kleine groep kun je ontdekken wat je sterke en zwakke punten zijn. Je kunt oefenen met je geestelijke gaven.
- **In je karaktervorming**
Door met elkaar op te trekken, ontdek je elkaars kracht en zwakheden, én hoe je daarmee om kunt gaan.
- **In je geestelijke weerbaarheid**
Door je geloofsstrijd te delen en voor elkaar te bidden, word je krachtiger in de navolging.
- **In je gastvrijheid**
Door mensen in de groep uit te nodigen en met liefde te omringen geef je hun een kans om tot geloof te komen en daarin te groeien.

Groeien in discipelschap

De Gemeente Groei Groep is dus geen Bijbelstudiegroep, maar een kleine geloofsgemeenschap, waarin je elkaar helpt je toe te wijden aan Jezus Christus en te *groeien in discipelschap*.

Wat is dat eigenlijk, discipelschap? Discipelschap gaat verder dan kerklidmaatschap. Een kerklid heeft de mogelijkheid om toeschouwer te blijven en vanaf de tribune te genieten van het spel van anderen. Een discipel verlaat de tribune en wordt deelnemer, volgeling van Jezus. De kortste en misschien wel mooiste omschrijving van discipelschap is afkomstig van Dallas Willard: 'Een leerling is iemand die in de nabijheid van de meester leert van de meester, om te worden als de meester.' Kortom: een leerling van Jezus luistert naar zijn stem en doet wat Hij zegt.

Maar dat gaat niet vanzelf. Toen Jezus zijn leerlingen de wereld instuurde om getuigen te zijn, riep Hij hen op om eerst te wachten op de 'belofte van de Vader' (Handelingen 1:4 en 8). Hij bedoelde daarmee de uitstorting van de heilige Geest. Als Evangelisch Werkverband zijn wij er diep van overtuigd dat de kerk begint bij Pinksteren. Dat geldt ook voor discipelschap. Het bijzondere van discipelen is dat ze niet meer vanuit hun eigen kracht werken, maar vanuit de kracht van de heilige Geest. Daartoe heeft Jezus zijn Geest uitgegoten en dat doet Hij nog steeds. Dan gebeuren er dingen die in eigen kracht onmogelijk zijn. Dit is misschien wel de belangrijkste reden om mee te doen in een groeigroep: groeien als discipel in de kracht van zijn Geest, en zo mee te werken aan de geestelijke vernieuwing van de kerk.

De opzet

van de bijeenkomsten

Elke bijeenkomst van de Gemeente Groei Groep doorloopt zes stappen. Probeer deze zes stappen ook werkelijk te maken. Ze horen bij elkaar. Door deze opzet komen alle aspecten van discipelschap aan de orde: de relatie met elkaar, met God en met de wereld, en daarnaast kennis (hoofd), beleving (hart) en praktisch bezig zijn (handen).

Ontmoeting

We nemen de tijd voor elkaar om te horen hoe het gaat. Dit is geen opwarmertje, het is essentieel, we bouwen immers aan een hechte gemeenschap. Soms gebruiken we een 'ijsbreker'.

Lied & gebed

We verwelkomen de Heer in ons midden met een gebed en/of een lied.

Introductie op het thema

Voordat we de Bijbel openslaan onderzoeken we wat we zelf al weten en denken rondom het thema.

In gesprek met de Bijbel

We luisteren naar de stem van God door een Bijbelgedeelte te lezen en te bespreken. De nadruk ligt niet op Bijbelstudie maar op het geloofsgesprek. De vragen kunnen daarbij helpen.

Bouwstenen voor de praktijk

Na al het praten volgt een moment van stilte. We laten alles wat we gehoord hebben even bezinken en luisteren naar de stille stem van Gods Geest. Wat wil Hij je zeggen? Wat wil Hij dat je gaat doen? En kun je dit uitwerken tot een bouwsteen, een concreet plan of activiteit? Achter in het boekje (pag. 126)

vind je een werkblad met bouwstenen waar je dit kunt opschrijven. Meer over bouwstenen vind je op pag 120.

Gebed

We sluiten af met een dankgebed en voorbeden voor elkaar.

Achtergronden

Ten slotte vind je enkele toelichtingen bij de Bijbeltekst. Ze zijn niet uitgebreid; te veel uitleg kan het vrije geloofs-

gesprek belemmeren. De achtergronden helpen je om hindernissen te overwinnen en het bredere verband te ontdekken. Je zult zien dat je met elkaar heel veel weet.

Triades

Steeds worden er twee Bijbelteksten toegevoegd, die passen bij het besproken thema. Je kunt ze gebruiken in een triade, of in je stille tijd thuis. Meer daarover op pag 122.

DEEL 2

Programma's

- 1 Dichterbij dan je durft te dromen! Opstarten
- 2 Ik ben en Ik zal er zijn
- 3 In de natuur kom ik U tegen
- 4 Gods leiding in mijn leven
- 5 Sprekend zijn Vader
- 6 Do Event
- 7 Mijn God, mijn God, waarom?
- 8 Do Event
- 9 Het lichaam van Christus
- 10 Toen Ik honger had, gaf jij Me te eten
- 11 Gods stem in de Bijbel
- 12 Praten met God
- 13 Israël, mijn volk
- 14 Alles kwijt, behalve God
- 15 In brood en wijn tastbaar aanwezig
- 16 Do Event

Programma 1
Opstarten
Voor beginnende groeigroepen

Dichterbij
dan je durft te
dromen

*Hoe wonderlijk mooi is uw eeuwige Naam.
Onnoembaar aanwezig deelt U mijn bestaan.
Hoe adembenemend, ontroerend dichtbij:
uw naam is 'Ik ben', en 'Ik zal er zijn'.*

Uit: Ik zal er zijn, Sela

1 Ontmoeting en kennismaking

Dit programma is een opstartprogramma. Daarin snuffelen we aan het nieuwe jaar-thema en verdiepen ons daarin. Het kan zijn dat je voor het eerst bij elkaar komt, of elkaar na lange weerziet. Neem dan ruim de tijd om kennis te maken of bij te praten. Doe een kennismakingsrondje; wat vind je leuk om over jezelf te vertellen? Kun je ook vertellen wie het dichtst bij jou staat of stond?

Wat heeft je hier gebracht en wat verwacht je van de Gemeente Groei Groep?

2 Lied & gebed

Het thema van dit gespreksboekje *Dichterbij dan je durft te dromen* is geïnspireerd op het lied *Ik zal er zijn*, geschreven door Hans Maat en gezongen door de band Sela:

'Ik ben die Ik ben' is uw eeuwige naam.
Onnoembaar aanwezig deelt U mijn bestaan.
Hoe adembenemend, ontroerend dichtbij:
uw naam is 'Ik ben', en 'Ik zal er zijn'.

O Naam aller namen, aan U alle eer.
Niets kan mij ooit scheiden van Jezus mijn Heer:
Geen dood en geen leven, geen moeite of pijn.
Ik zal eeuwig zingen, dicht bij U zijn.

► Beluister het lied en bespreek het met elkaar. Is God voor jou dichtbij?

3 Intro op het thema

In het voorwoord van dit boekje wordt uitgelegd dat God voor veel mensen verdwenen is uit hun belevingswereld. Voor sommigen voelde dat als een bevrijding, maar vaak is er een leegte voor in de plaats gekomen, een gemis. Want zonder God, zonder anker waaraan je je kunt vasthouden, zonder doel en perspectief wordt het leven van een mens eenzaam, kil en doelloos. In het lied van Hans Maat is te horen dat dat God wel degelijk aanwezig is, maar wel 'verborgen' en 'onnoembaar'. Hij is dus niet 'voor het oprapen', maar als je verder kijkt dan de oppervlakte zul je Hem zeker ontdekken. Hij deelt ons bestaan.

- ⊗ Kijk eens naar de weg van je eigen geloof. Kun jij begrijpen dat veel mensen het moeilijk vinden om te geloven? Herken je dat bij jezelf?
- ⊗ Gods aanwezigheid is verborgen en onnoembaar, zegt het lied. Kun jij vertellen (benoemen) hoe en waarin jij God hebt ontdekt?

- ⊗ Praten over God en geloof vraagt om een goede luister- en gesprekshouding en een veilige omgeving. Lees met elkaar nog eens de spelregels voor het groepsgeprek en praat er met elkaar over (zie pag. 114).

4 In gesprek met de Bijbel

We lezen Lucas 15:1-5

¹Alle tollenaars en zondaars kwamen Hem opzoeken om naar Hem [Jezus] te luisteren. ²Maar zowel de farizeeën als de schriftgeleerden zeiden morrend tegen elkaar: 'Die man ontvangt zondaars en eet met hen.' ³Jezus vertelde hun toen deze gelijkenis: ⁴'Als iemand van u honderd schapen heeft waarvan er één verloren is geraakt, laat hij dan niet de negenennegentig andere in de woestijn achter om naar het verdwaalde dier op zoek te gaan tot hij het gevonden heeft? ⁵En als hij het gevonden heeft, legt hij het vol vreugde op zijn schouders ⁶en gaat hij naar huis. Daar roept hij zijn vrienden en burenen bijeen en zegt tegen hen: "Deel in mijn vreugde, want ik heb het schaap gevonden dat verdwaald was."'

Markeer wat je aanspreekt.

Plaats vraagtekens bij wat je bespreken wilt.

Gespreksvragen

Bespreek in ieder geval de vragen met een sterretje.

1. Wij gaan dit seizoen met elkaar op zoek naar God, naar zijn verborgen aanwezigheid. Maar in deze gelijkenis zien we het omgekeerde. God/Jezus zoekt ons, in het bijzonder het verlorene. En Hij vindt!

- Ben jij weleens verdwaald? Ben jij God weleens kwijtgeraakt?
- En heb je het gevoel dat je ook gevonden bent?
- Zou de goede herder ook iets verwachten van het schaap dat hij heeft gevonden? Leg uit.
- Waarom is de herder zo blij, denk je?

2. Jezus heeft oog voor zondaars en tollenaars, Hij zoekt 'outcasts', mensen die afkeer oproepen.

- Voel jij je weleens een outcast?
- Wie zijn de outcasts van onze tijd?
- Begrijp jij Jezus? En de farizeeën?
- Wat kunnen we van outcasts leren?
- Zijn er mensen die we zouden kunnen uitnodigen voor de Groeigroep?

5 **Bouwstenen voor de praktijk**

We hebben geluisterd naar Gods stem en naar elkaar. Wees nu even helemaal stil en luister naar wat Gods Geest jou te zeggen heeft.

- Wat laat God jou zien? Deel het als je dat wilt.
- Wat verwacht je het komende seizoen te geven en te ontvangen? En wat niet?
- Welke afspraken willen jullie met elkaar maken? Hoe vaak ga je samenkomen? Waar kom je samen? Wie doet wat?

6 **Gebed**

Verzamel gebedsonderwerpen die te maken hebben met wat je hebt besproken. Misschien kunnen jullie dit samen bij God brengen.

⌵ **Achtergrond**

Bij vers 1 Zondaars

'Zondaars' zijn hier mensen die bekend staan om hun onzedelijk gedrag (zoals overspel, prostitutie) of die oneervolle beroepen uitoefenen, zoals tollenaars. Tollenaars haalden belasting op in dienst van de vijand, de Romeinen, en waren vaak corrupt.

Bij vers 3-4 Herder

Jezus sluit aan bij Ezechiël 34:11-13 waar God vergeleken wordt met een herder die op zoek gaat naar zijn kudde (Israël), die verstrooid is geraakt over de volkeren, om ze weer thuis te brengen. Koningen worden vaak vergeleken met een herders die voor zijn volk zorgen (als het goed is).

Bij vers 4 De herder zoekt en vindt

Hier neemt de herder (God/Jezus) het initiatief met zoeken en vindt het schaap. Dit is een bijbels patroon: in Genesis 3 zien we precies hetzelfde. Nadat Adam en Eva gebroken hebben met God en zich verstoppen zoekt God hen en roept: Adam waar ben je? In 1 Johannes 4:10 wordt uitgelegd dat de liefde bij God begint: 'Het wezenlijke van de liefde is niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad en zijn Zoon heeft gezonden om verzoening te brengen voor onze zonden.' Maar stelt het schaap het ook op prijs om gevonden te worden? Laat het zich vinden? Wil het gered worden (Johannes 1:11-13)?

Vers 6 Deel in mijn vreugde

De herder roept zijn buien op om met hem feest te vieren. Via deze gelijkenis roept hij de farizeeën op om niet te blijven mokken over de aandacht die Jezus geeft aan 'zondaars', maar met hem blij te zijn dat het verlorene gezocht, gevonden en gered wordt.

Triades

Is het een idee om met twee anderen een triade te vormen? Zie voor verdere uitleg over triades pag. 122.

Ik **ben..**
en Ik zal er **zijn**

De naam van God

Maar Mozes zei: ‘Stel dat ik naar de Israëlieten ga en tegen hen zeg dat de God van hun voorouders mij gestuurd heeft, en ze vragen: “Wat is de naam van die God?” Wat moet ik dan zeggen?’ Toen antwoordde God hem: ‘Ik ben die er zijn zal.’

Exodus 3:13-14

1 Ontmoeting

Hoe is het met je? Wat heb je vandaag gedaan? Sprong er iets uit?

Of: De carrière van Mozes begon toen hij tachtig was. Hoe oud zou jij willen worden? Waarom?

2 Lied & gebed

- ⊗ **HH 460** *Ik zal er zijn, Sela*
- ⊗ **HH 413** *Als alles duister is, ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft*
- ⊗ **LB 416** *Ga met God*
- ⊗ **Luisterlied** *Kyrie, Sela (U bent dichtbij)*

3 Intro op het thema

- Steek een kaarsje aan.
- Wat past voor jouw gevoel het beste bij God: vuur, wind, water, rots, of ...?

 Tip: je kunt ook gebruik maken van een serie plaatjes.

4 In gesprek met de Bijbel

We lezen Exodus 3:1-15

¹Mozes was gewoon de schapen en geiten van zijn schoonvader Jetro, de Midjanitische priester, te weiden. Eens dreef hij de kudde ver de woestijn in, en zo kwam hij bij de Horeb, de berg van God. ²Daar verscheen de engel van de HEER aan hem in een vuur dat uit een doornstruik opvlamde. Mozes zag dat de struik in brand stond en toch niet door het vuur werd verteerd. ³Hoe kan het dat die struik niet verbrandt? dacht hij. Ik ga dat wonderlijke verschijnsel eens van dichtbij bekijken. ⁴Maar toen de HEER zag dat Mozes dat ging doen, riep Hij hem vanuit de struik: 'Mozes! Mozes!' 'Ja, ik luister,' antwoordde Mozes. ⁵'Kom niet dichterbij,' waarschuwde de HEER, 'en trek je sandalen uit, want de grond waarop je staat, is heilig. ⁶Ik ben de God van je vader, de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob.' Mozes bedekte zijn gezicht, want hij durfde niet naar God te kijken.

⁷De HEER zei: 'Ik heb gezien hoe ellendig mijn volk er in Egypte aan toe is, Ik heb hun jammerklachten over hun onderdrukkers gehoord, Ik weet hoe ze lijden. ⁸Daarom ben Ik afgedaald om hen uit de macht van de Egyptenaren te bevrijden, en om hen uit Egypte naar een mooi en uitgestrekt land te brengen, een

land dat overvloeit van melk en honing, het gebied van de Kanaänieten, de Hethieten, Amorieten, Perizzieten, Chivwieten en Jebusieten. ⁹De jammerklacht van de Israëlieten is tot Mij doorgedrongen en Ik heb gezien hoe wreed de Egyptenaren hen onderdrukken. ¹⁰Daarom stuur Ik jou nu naar de farao: jij moet mijn volk, de Israëlieten, uit Egypte weg leiden.'

¹¹Mozes zei: 'Maar wie ben ik dat ik naar de farao zou gaan en de Israëlieten uit Egypte zou leiden?' ¹²God antwoordde: 'Ik zal bij je zijn. En dit zal voor jou het teken zijn dat Ik je heb gestuurd: als je het volk uit Egypte hebt weggeleid, zullen jullie God bij deze berg vereren.'

¹³Maar Mozes zei: 'Stel dat ik naar de Israëlieten ga en tegen hen zeg dat de God van hun voorouders mij gestuurd heeft, en ze vragen: "Wat is de naam van die God?" Wat moet ik dan zeggen?' ¹⁴Toen antwoordde God hem: 'Ik ben die er zijn zal. Zeg daarom tegen de Israëlieten: "IK ZAL ER ZIJN heeft mij naar u toe gestuurd."' ¹⁵Ook zei Hij tegen Mozes: 'Zeg tegen hen: "De HEER heeft mij gestuurd, de God van uw voorouders, de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob. En Hij heeft gezegd: "Zo wil Ik voor altijd heten, met die naam wil Ik worden aangeroepen door alle komende generaties.'

Markeer wat je aanspreekt.

Plaats vraagtekens bij wat je bespreken wilt.

Gespreksvragen

Besprek in ieder geval de vragen met een sterretje.

1. *Mozes' leven (honderdtwintig jaar) valt in drie gelijke delen uiteen: veertig jaar leefde hij als prins aan het hof van de farao; veertig jaar leefde hij als schaapsherder in Midjan na zijn mislukte bevrijdingsactie; de laatste veertig jaar was hij aanvoerder van de Israëlieten en leidde ze uit het wrede slavenbestaan naar het beloofde land. Die laatste episode begint met een godsverschijning.

- Iedereen kent Mozes. Wat is jouw beeld als je aan Mozes denkt?
- Hoe zou Mozes over zichzelf denken op zijn tachtigste? Zoek aanwijzingen in de tekst.
- Je kunt je afvragen of zo'n oude man wel geschikt is voor deze taak. Waarom zou God juist hem uitkiezen?

2. *God verschijnt aan Mozes in het vuur van een doornstruik.

- Heb je weleens meegemaakt dat God zich aan jou laat zien door een gebeurtenis of een verschijnsel heen? Leg uit.
- Doornstruiken prikken. Zou er een reden zijn waarom God juist een doornstruik gebruikt om aan Mozes te verschijnen? Herken je dat?

3. Israël wordt al eeuwen onderdrukt. God heeft hun gejammer gehoord (vers 7) en daalt nu neer om ze te bevrijden (vers 8).

- Hoe stel jij je dat voor, dat neerdalen?
- Je kunt je afvragen waarom Hij zo lang verborgen was en niet eerder afdaalde. Herken je die vraag? Zou er een reden zijn?
- God schakelt Mozes in. Hoe reageert Mozes? Hoe zou jij reageren?

4. *In de verzen 13-15 legt God uit wie Hij is en wat zijn naam is. JHWH betekent Ik ben of Ik zal er zijn. Hij laat weten dat Hij niet afwezig is, maar aanwezig. Dichtbij dan je durfde te dromen.

Oefening: Om te voelen wat zijn naam betekent kun je samen de volgende ademhalingsoefening doen. J uitademen, H inademen, W uitademen, H inademen. Doe je ogen dicht en doe deze oefening een paar minuten. Wat zegt dit jou?

5. In de joodse traditie wordt de aanwezigheid van God Sjechina genoemd. In de christelijke traditie wordt Gods aanwezigheid zichtbaar in Jezus (Hij wordt Immanuel genoemd: God is met ons, Matteüs 1:23) en in de heilige Geest (allen werden vervuld, Handelingen 2:4).

Zijn er momenten dat jij zelf ervaren hebt dat God dichtbij is?

6. *Het lijkt erop dat Mozes God al kende via zijn ouders, van horen zeggen dus. Nu ontmoet hij God zelf.

- Hoe is dat bij jou gegaan?
- God waarschuwt Mozes niet te dichtbij te komen en zijn schoenen uit te doen, want de grond waarop hij staat is heilig (6-7). Kun je te dicht bij God komen, denk je? Leg uit.

5 **Bouwstenen voor de praktijk**

We hebben geluisterd naar Gods stem en naar elkaar. Wees nu even helemaal stil en luister naar wat de Geest jou te zeggen heeft.

- Wat laat God jou zien? Deel het als je dat wilt.
- Wat ga je concreet doen? Persoonlijk, in je GGG of werk, kerk of buurt?

✍ Schrijf deze concrete actie achterin je boek bij 'Bouwstenen voor de praktijk'
Bijvoorbeeld: Ik doe elke dag bij het opstaan de ademhalingsoefening: JHWH.

6 **Gebed**

Begin het gebed met de ademhalingsoefening: JHWH.

Achtergrond

Vers 1 Mozes

Als Mozes met zijn kudde bij de berg Horeb verschijnt is hij al tachtig jaar oud (Exodus 7:7 en Handelingen 7:20-30). In Exodus 2 staat beschreven hoe zijn leven er voor zijn tachtigste uitzag. Als Joods baby'tje werd hij door zijn ouders gered van de verdrinkingsdood en geadopteerd door de dochter van de farao. Hij groeide op als prins aan het hof van de farao van Egypte, maar op zijn veertigste moest hij vluchten omdat hij in zijn drift een Egyptenaar had doodgeslagen, toen hij het opnam voor een Joodse slaaf. Hij vluchtte naar Midjan, trouwde met Sippora, kreeg twee zonen en hoedde de schapen voor zijn schoonvader Jetro. De prins van weleer, de vrijheidsstrijder van zijn volk, werd een eenvoudige herder. Een baan met veel tijd om na te denken.

Vers 2 Vuur uit een doornstruik

God is onzienlijk, maar in de Bijbel verschijnt Hij dikwijls in vuur of vuurtongen en omhult zich met het licht (Exodus 24:17; Psalm 104:1-2; Handelingen 2:3). Waarom verschijnt hij in een doornstruik met al die prikkels? We weten het niet. Om te laten zien dat Hij in het lijden (de doornen) van Israël aanwezig is? Om aan te duiden dat God te heilig is om aan te raken? Wordt de doornenkroon van Jezus hierin al zichtbaar?

Vers 2-4 Engel van de HEER

De engel (letterlijk: boodschapper) van de Heer verschijnt in de brandende doornstruik, lezen we in vers 2. Vanaf vers 4 is het echter niet de engel die spreekt, maar God zelf. Hoe kan dat? Het gebeurt vaker in de Bijbel dat Gods engel en God zelf in elkaar overlopen. Zie bijvoorbeeld Genesis 16 en 18.

Vers 5 Kom niet dichterbij

In vers 5 wordt Mozes gewaarschuwd niet te dichtbij te komen – dat zou dodelijk zijn – en de schoenen uit te trekken. Uit eigen beweging bedekt Mozes bovendien zijn gezicht. Hij durft niet naar God te kijken. Volgens theoloog Rudolph Otto roept het heilige niet alleen fascinatie op, maar ook vrees, ontzag. Hij is de totaal Andere. God mogen we zeker beschouwen als vriend, maar niet als vriendje.

Vers 7 Zien, horen, weten en afdalen

Met de woorden zien, horen en weten laat God weten hoezeer Hij betrokken is bij 'mijn volk' (voor het eerst wordt Israël zo aangeduid). Maar daar blijft het niet bij. Hij daalt ook af naar de wereld, zoals Hij later ook in Christus zal afdalen, om redding en verlossing te brengen.

Vers 10-12 Wie ben ik?

God schakelt altijd mensen in. Mozes schrikt ervan als God hem roept en inschakelt om het volk Israël te bevrijden uit het slavenhuis. Wie ben ik? Als prins had hij destijds meegedaan aan een bevrijdingsactie (Exodus 2:11-15), maar het was op een mislukking uitgelopen. Moest hij dat nu herhalen? Mozes is 'sadder but wiser' geworden. 'Wie ben ik?' roept hij uit. God gaat er niet op in, maar geeft hem wat hij nodig heeft: 'Ik zal bij je zijn.'

Vers 13-15 Wie bent U? JHWH

Mozes kende God alleen van 'horen zeggen'. Hij was de God van Abraham, Isaak en Jacob (vers 6), maar het is wat anders om Hem persoonlijk te ontmoeten. Wat is uw naam? Wie bent U eigenlijk? Kan ik U vertrouwen en hoe kan ik de Israëlieten uitleggen dat U geen dode god bent, maar een levende God? God geeft vervolgens op drie manieren zijn naam prijs en gebruikt daarbij steeds een variant van het Hebreeuwse werkwoord 'zijn' (HaYaH): 'er zijn', 'aanwezig zijn'.

Vers 14: Ik ben die er zijn zal;

Vers 14: Ik zal er zijn;

Vers 15: JHWH/HEER. Met deze naam wil Hij genoemd worden. Omdat men in Israël huiverde deze naam hardop uit te spreken is de precieze uitspraak van JHWH vergeten geraakt. Het Hebreeuws kende namelijk oorspronkelijk geen klinkers, alleen maar medeklinkers (mdklnkrs). Steeds als men de naam JHWH tegenkwam las men Adonai: Heer, meester. Onze vertalingen zijn in die traditie meegegaan. Overal waar in het Hebreeuws JHWH staat gebruikt de NBG-vertaling HEER (in hoofdletters). Wel zijn er pogingen gedaan de uitspraak te achterhalen: is het Jahweh, of Jehovah? Hoe het ook zij, God laat zich kennen als de aanwezige. Hij is dichtbij; je kunt Hem horen, zien en ervaren.

Triades

- ⊗ Johannes 14:1-6
- ⊗ Matteüs 28:16-20